

АРХ. МУСТАФА МУСИЋ, АУТОР НАЈБОЉЕ КУЋЕ У СЦГ У 2005. НА КОНКУРСУ ЗА АРХИТЕКТУРУ КОМПАНИЈЕ "НОВОСТИ"

Поверење у памет

И поред чињенице да се гради гомила којештарија, инвеститори се полако едукују, почињу да верују у туђа знања у ауторитете појединих архитеката. Награда "Новости" - гарант да је дело добро

АМБИЦИОЗНО, пре четврт века, авангардним пројектима - "папирнатом архитектуром", промовишући своје дело на међународним изложбама и бијеналима арх. Мустафа Мусић улази у свет уметности и заната - у архитектуру. Збиља "теше" идеале, али Мусић "усамљенички" истрајава и постепено стижу признања: награде и поруџбине.

Ове године он је својим успесима придодео за најбоље изведено дело у 2005. у СЦГ на конкурс за архитектуру Компаније "Новости". Награђена кућа садржи луксузне апартмане и налази се на Дедињу.

● **На јавну сцену ступате оснивањем групе МЕЧ?**

- Тачније, још 1975. смо Марјан Чеховин и ја, као тек дипломирани архитекти, имали самосталну изложбу у Галерији СКЦ-а. То је била "Алтернативна архитектура".

● **Алтернатива чему?**

- Практи тог времена, касном модернизму. Ми смо предлагали структурализам, на трагу метаболичке архитектуре која се тада "носила" у Јапану. Као амбициозни студенти ми смо пратили светска савремена збивања. Било је и другачијих радова, али све је карактерисало одмицања у односу на дневну архитектуру Београда. Изложба је изазвала велику пажњу и потакла многе расправе о актуелној пракси.

Папирната архитектура

● **ПОЧЕТКОМ 80-тих Ви, Дејан Еђимовић и Чеховин оснивате групу МЕЧ и окрећете се постмодерној?**

- Да, али и пре тога смо заједно излагали, пишемо Манифест који је објављен на Салону архитектуре. Међутим кад

тај тренд у свету почиње да замире и кад га водећи светски архитекти напуштају - постмодерна овде добија свој пуни замах. У то време ми смо се спонтано отклонили од тих идеја, МЕЧ замире и свако креће својим путем.

● **МЕЧ у алтернативном простору који тада користи, у делу хотела "Унион" - прави изложбу која привлачи светску пажњу?**

- На нашу иницијативу у Београд тада долазе значајни светски архи-

Мустафа Мусић

Млади инертни

ВРЕМЕНА су се значајно променила. Млада генерација, за разлику од моје је прилично инертна. Не бих хтео да звучим старачки и конзервативно, али млади не показују ону дозу посвећености коју смо ми имали. Нису они спремни да себе уложе и заложу за ствари идеје, али они и нису криви за то, можда је такво време и друштвене прилике које их окрећу неким другим решењима, комерцијализацији њихових мањих или већих знања.

текти: Алдо Роси, Франко Пурини, Алесандро Анселми, Борис Подрекка. Нешто касније долази и Жан Нувел, данас мегазвезда француске и светске архитектуре. Потом сам ја као једини излагач представљао Југославију на Бијеналу архитектуре у Паризу делом "Славија кроз мој прозор". Тај рад је затим добио потврду и у земљи на Салону архитектуре.

● **Да ли су награде, изложбе и пажња јавности биле препорука и за конкретне поруџбине, за пројектовање и потом изградњу?**

- Никако. То је била "папирната архитектура", а такви пројекти су се тада и у свету тек спорадично градили. У овој несретној средини ми смо били добрано самарени и коришћени за промоцију овдашње културе

- били смо представници Југославије које-куда. Али се догодило да су на тим идејама касније профитирали неки други архитекти и бирои, но то је и нормална судбина код таквих ствари.

Трговачко лукавство

● **У БЕОГРАДУ се сигурно поруџбине не добијају лако? Вероватно су, најчешће, поручиоци нови богаташи сумњивог естетског става, па је нужан компромис?**

- То јесте проблем, али ти се инвеститори полако едукују, почињу да верују и у туђа знања и у ауторитете појединих архитеката. Научили су да не могу сами, до добрих резултата не могу доћи преко осредњих архитеката, а камоли лоших. Тако да за свој новац бирају искључиво најбоље архитектуре, како би то њихо-

во улагање добило пун смисао. То све заједно није толико последица свести и просвећености колико је последица трговачког лукавства. Њих добар пројекат кошта исто колико и лош, или незнатно више, што је све смешно и мало у односу на укупну инвестицију, односно на новац који се даје на изградњу. Пројектовање је око пет одсто у односу на вредност целе куће. То лако схвата сваки паметан и тактичан трговац.

● **Да ли то наговештава срећнију будућност урбаног ткива Београда?**

- И поред чињенице да се гради гомила којештарија, одговорио бих позитивно. Та свест, сасвим сигурно, полако нараста, а један од инструмената да се то промовише, па и устоличи јесу награде. Поготово награда Компаније "Новости", која наставља традицију "Борбине" и има значајан углед и у стручној и широј јавности. То је гарант, печат, верификација да је дело добро. Награда је и путоказ како треба градити, унапредити струку стога је на њој огромна одговорност.

Награда "Новости" има одзив који импонује, којим сам и ја изненађен. Импонује такође састав жирија који је врло марљиво, студиозно и децентно профилисан.

● **Награду видите у функцији бољег промишљања града?**

- Ван сваке сумње, али не само града. И, нарочито ова са 40-годишњом традицијом и угледом који траје. То је дакле нека врста упута за рад других, а нарочито младих архитеката. Управо зато и јесте њена одговорност јако велика. Јер није свеједно у шта ће једна тако престижна награда "уперити прст".

Саво ПОПОВИЋ